

Emma Augusta Campbell

29th Novbr 1859

LEABHAR:

AIR SON NA DARA BUIDHNE

ANNS NA

SGOILIBH GAE'LACH

GLUASADACH.

Teagaisg leanabh a thaobh na slighe air an còir dha imeachd; agus an uair a bhios e sean cha trèig e i.—Gnàth-fhocail xxii. 6.

Esan a ghràdhaicheas fòghlum, gràdhaichidh e eōlas.
Gnàth-fhocail xii. 1.

Agus theagaisg iad ann an Iuda, agus leabhar lagha an Tighearna aca; agus chaidh iad mu'n cuairt air feadh uile bhailtean Iuda, agus theagaisg iad an sluagh.—2 Eachdraidh xvii. 9.

AN DARA CLO-BHUALADH.

DUNEIDIN:

AIR A CHLO-BHUALADH AIR SON A' CHOMUINN A THA CUMAIL SUAS NAN SGOILEAN GAE'LACH ANN AN GAELTEACHD AGUS EILEANAIBH NA H-ALBA.

1825.

Foc-ail Thrì, Cheith-ir, agus Chùig earr-ann-an.

ab-ach-adh	ainm-each-adh
ab-stol-achd	ainn-is-eachd
ac-ar-achd	àird-e-deas
ach-mhas-an	àird-e-tuath
adh-al-tran-as	àird-an-ear
adh-arc-ach	àird-an-iar
adh-lac-adh	aith-reach-as
ag-ar-tas	aithn-each-adh
àibh-ir-sear	al-trum-ach-adh
ai-bi-dil	al-tach-adh
aid-each-adh	al-tach-adh-beath-a
aigh-ear-ach	am-ar-bruth-aidh
àil-ghios-ach	a-na-caith-eadh
àill-eag-an	a-na-ceart-as
aim-beart-ach	a-na-cneasd-a
aìmh-leas-ach	a-na-ca-throm
aìmh-reit-each	a-na-goir-eas-ach
aim-sir-eil	an-aoibh-inn
ain-eol-ach	an-aoibh-inn-each
aing-idh-eachd	an-dàn-a

an-dàn-ad-as
ain-diadh-aidh
ain-diadh-achd
an-earbs-a
an-earbs-ach
an-mhainn-eachd
an-iochd-ar
àn-rath-nach
an-shoc-air
ann-tog-radh
ann-trom-aich
ann-trom-ach-adh
ann-dòch-as
aoidh-eal-achd
aor-nag-an
aon-ar-an
aon-fhìllt-eachd
aon-inn-tinn
àrd-aing-eal
àrd-bhreith-eamh
àrd-cheann-as
àrd-chomh-airl-e
àrd-chumh-achd
àrd-inbh-each
àrd-inn-tinn-each
àrd-shag-art
àrd-shean-adh
àrd-uachd-ar-an
àrd-ùgh-darr-as
as-lach-adh
ath-air-céil-e
ath-ais-each
ath-arr-ach-adh
ath-bheoth-ach-adh
ath-cheann-aich
ath-chuing-e
ath-dhìol-adh
ath-ghoir-id
ath-ghin-eamh-uinn
ath-iarr-tas
ath-leas-ach-adh
ath-leas-aich
ath-nuadh-aich
ath-nuadh-ach-adh
ath-sheall-adh
ath-shealbh-aich

ath-sheach-ran
bac-na-ruidh-e
bac-na-h-ios-guid
bach-lag-ach
bad-mull-aich
bàigh-eal-achd
ball-àbh-achd-ais
ball-amh-airc
ball-mag-aidh
ban-al-trum
ban-al-trum-achd
ban-adh-al-tran-
ach
ban-a-char-aid
ban-a-chliamh-
uinn
ban-a-mhaigh-stir
bann-stiùbh-ard
bann-tuath-an-ach
baoth-shùg-radh
bàs-ach-adh
bàs-mhor-achd
beachd-ach-adh

bean-bainn-se
bean-chinn-idh
bean-ghlùin-e
bean-shiùbhl-aidh
bean-uas-al
beath-ach-fiadh-
aich
beath-ach-adh
beoth-ach-adh
beoth-al-achd
biadh-maidn-e
biadh-nòin
biadh-feasg-air
biadh-siubh-ail
biadh-brist-e
bith-bhriathr-ach
bith-bhuan-tachd
boir-ionn-ach
bolg-shaigh-ead
braigh-dean-as
brat-sgàil-e
brat-spéil-idh
brath-air-ath-ar

brath-air-màth-ar
brath-air-céil-e
breith-ean-as
breith-buìdh-each-
ais
breith-neach-adh
breug-air-eachd
bros-nach-adh
bruaid-lean-achd
brùid-eal-achd
buach-aill-eachd
buadh-al-achd
buair-eas-ach
buan-mhair-eann-
ach
buil-each-adh
bun-ailt-each
bun-ailt-eachd
cabh-ag-ach
càil-eig-in
càil-eachd-an
caill-each-oidhch-e
caillt-ean-ach

cais-reag-ach
caith-e-beath-a
caith-ream-ach
caith-ris-each
camh-an-aich
camp-ach-adh
caoch-laid-each
caoin-shuar-ach
caomh-al-achd
car-ach-adh
car-than-achd
cath-air-rìogh-ail
cead-aicht-e
cealg-air-eachd
ceann-airc-each
ceann-fèadh-na
ceann-làid-ir
ceann-sach-adh
ceas-nach-adh
ciall-ach-adh
cìr-mheall-a
clach-air-eachd
clach-ois-inn

clàrs-air-eachd
clo-bhual-adh
clach-shneachd-a
clach-mheall-ain
clach-mhuil-inn
cluaint-ear-achd
cluais-fhàin-e
cnuimh-eag-an
cobh-art-achd
coimh-ear-snach
coimh-ead-achd
co-fharp-uis
co-fhreag-radh
coimh-lion-adh
coin-eall-ach
cois-rig-eadh
còmh-lach-adh
comh-air-leach
co-aont-aich
co-chreut-air
co-dhùn-adh
co-fhlaith-eachd
co-fhreag-radh

co-fhul-ang-as
co-fhurt-'ear
co-luad-ar
cor-ra-bhàn
cor-ra-ghlas
craobh-sgaoil-eadh
crìoch-naicht-e
crith-thalmh-ainn
crith-reoth-adh
cruinn-each-adh
cruth-ach-adh
cruth-ath-arr-ach-adh
cuairt-each-adh
cud-throm-ach
cuil-bheart-achd
cuìmh-neach-adh
cùl-chàin-eadh
cùl-sleamh-nach-adh
cumh-achd-ach
daìng-neach-adh
daon-achd-ach

deadh-bheus-ach
deadh-iom-radh
dearg-las-adh
deas-pair-eachd
diadh-aidh-eachd
dì-chioll-ach
dì-chuimh-neach
dìogh-alt-air
dìomh-air-eachd
doil-gheas-ach
do-leas-aicht-e
dors-air-eachd
dòr-uinn-each
do-thuig-sinn
dubh-aig-ean
duil-ich-inn
dùr-achd-ach
ea-dar-ghuidh-e
ea-dar-mheadh-on-'fhear
ea-dar-mhìn each-adh

ea-dar-sgar-achd-uinn
ear-al-ach-adh
eas-aon-achd
eas-bhuidh-each
eas-ìon-raic
eas-ùmh-lachd
éig-neach-adh
eis-im-pleir
eus-aont-as
fàbh-ar-ach
fad-fhul-ang-ach
faic-ill-each
fàill-inn-each
fàilt-each-adh
fair-each-adh
fall-ain-eachd
fann-ach-adh
fàs-ach-adh
fear-saor-aidh
féin-fhios-rach-adh
feòl-mhor-achd

fionn-air-eachd
fìr-inn-teachd
fòg-arr-ach
foigh-id-neach
foills-icht-e
fòir-éig-inn
freumh-ach-adh
frith-eal-adh
fuar-chràbh-adh
fuil-eachd-ach
furt-ach-adh
gàir-deach-as
gàir-eachd-aich
gairm-choil-each
gairm-éif-eachd-ach
gairm-pòs-aidh
gaoth-a-deas
gaoth-a-tuath
gaoth-a-n'ear
gaoth-a-n'iar
geal-ach-ùr
geal-ach-adh
geall-daing-neach-aidh
geò-cair-eachd
geur-fhios-rach
geur-leanmh-uinn
geur-mhoth-ach-adh
geur-rann-sach-adh
ginn-eamh-uinn
giorr-ach-adh
gliong-ar-saich
gnàth-ach-adh
gnàth-fhoc-al
greadh-nach-as
grunn-ach-adh
iar-guinn-each
ion-al-tradh
ìnn-leachd-ach
ìnn-tinn-each
iom-a-gain-each
iom-chuidh-eachd

iom-luasg-adh
iom-rait-each
iom-sgar-adh
iong-ant-ach
ìon-rac-an
ir-is-leachd
ir-is-leach-adh
it-eal-aich
iùnn-sach-adh
lag-chridh-each
laimh-seach-adh
làmh-choill-e
làmh-sgrìobh-aidh
làn-fhios-rach
làn-shoill-eir
làth-air-eachd
lean-bhuinn-each
leann-an-sìth
leann-an-achd
leth-trom-ach
lèir-sinn-each
leis-geal-ach
leth-iom-all-ach

leubh-ad-air
leum-nach-uaine
leas-ach-adh
lìon-eud-ach
lìon-mhoir-eachd
lit-ir-dheal-ach
aidh
long-bhrist-eadh
luchd-coimh-id-
eachd
mac-ant-achd
mad-adh-all-uidh
maìgh-deánn-a
maìgh-stir-sgoil-e
màir-neal-ach
maith-ean-as
mall-ach-adh
mas-lach-adh
màth-air-aobh-air
meall-tair-eachd
meanbh-chuil-eag
mear-achd-ach
meas-arr-achd

meòr-ach-adh
meud-aich-ear
meud-aich-idh
mi-bhuìdh-each-as
mi-chaoimh-eil
mi-chliùit-each
mi-chreid-imh
mi-dhiadh-aidh
mi-dhleas-an-ach
mi-dhò-chas
mi-fhall-ain-eachd
mi-fhaigh-id-inn
mi-fhort-an
mi-fhort-an-ach
mi-fhur-ach-air
mi-gheim-nidh
mi-ghnàth-aichte
mi-ghoir-eas-ach
mi-iom-chuidh
mi-lagh-ail
mi-mhais-each
mi-mhis-neach
mi-mhodh-ail
mi-naomh-achd
mi-nis-treal-achd
mionn-ach-adh
mìor-bhuil-each
mi-shìobh-alt-a
mi-shoc-rach
mi-thaing-eil
mi-thait-neach
mi-thuigs-each
mòr-al-achd
mòr-chuis-each
moth-ach-adh
moth-ach-ail
muin-ghin-each
muinn-tear-as
nàb-uidh-eachd
naomh-ach-adh
nath-air-nimh-e
neart-ach-adh
neo-air-idh
neo-àr-aidh

neo-bhàs-mhor
neo-chaoch-laid-
each
neo-chealg-ach
neo-choir-each
neo-chìnnt-each
no-chrìoch-nach
neo-chomas-ach
neo-gheim-nidh
neo-ghlainn-e
neo-ghoirt-icht-e
neo-ghràs-mhor
neo-shòl-as-ach
neo-thait-neach
neo-tharbh-ach
neo-thim-chioll-
ghearr-adh
neo-thim-chioll-
ghèarrta
neo-thoillt-inn-each
neo-thorr-ach
neo-thruaill-idh
neo-thuigs-each

nigh-ead-air-eachd
nuadh-aicht-e
ob-air-ghréis
ob-air-shnàth-aid
ob-air-thein-e
ob-air-uisg-e
og-luidh-eachd
òg-mhad-uinn
oid-iunn-saich
òil-thir-eachd
oir-chios-each
òir-dheirc-eas
òr-an-mol-aidh
painn-tir-eachd
pàirt-each-adh
pìob-air-eachd
pòit-eir-eachd
priomh-ath-air
priomh-uachd-ar-an
prìos-an-ach
pung-all-achd
rag-mhuin-eal-achd
rag-air-eachd

ràit-each-ail
ràit-each-as
ranns-ach-adh
réit-each-adh
reus-an-ach-adh
riagh-ailt-each
riar-ach-adh
rìgh-chaith-ir
rìogh-ach-adh
ro-bheart-ach
ro-bhàigh-eil
ro-chùr-am-ach
ro-dhùr-achd-ach
ro-thait-neach
ro-thal-mhaidh
roi-aith-nich
roi-chraic-ionn
roi-òrd-ach-adh
roi-sheall-adh
ruag-air-eachd
rùn-dìomh-air
sàbh-al-adh
sag-art-achd

saoibh-ir-eachd
saìgh-dear-achd
samh-lach-adh
sannt-ach-adh
saobh-chràbh-adh
saobh-chreid-imh
saogh-alt-achd
saors-ainn-eachd
soidh-each-ionn-laid
sàr-mhais-each
seach-ran-ach
sealbh-ach-adh
sealg-air-eachd
seann-tiom-nadh
sear-man-ach-adh
sear-main-ich-e
seasg-air-eachd
seò-mar-aoidh-
eachd
sgar-achd-ainn
sgead-ach-adh
sior-iarr-aidh
sior-losg-adh

sìorr-uidh-eachd
slàn-uigh-ear
slat-rìogh-ail
slat-shuaich-ean-tais
sleamh-nach-adh
smuaint-each-adh
so-aom-adh
so-dhèan-amh
soill-eir-eachd
so-iom-chair
soi-sgeul-ach
sò-las-ach
speur-ad-air
speur-ad-air-eachd
spior-ad-ail
sràid-im-eachd
subh-ach-as
tàbh-achd-ach
taimh-neul-ach
tairbh-eart-ach
tair-is-neachd
tais-bean-ar
tàm-ailt-each

taois-neach-adh
tart-mhoir-eachd
tabh-unn-aich
teachd-an-tìr
teachd-air-eachd
teann-ach-adh
teug-mhail-each
tigh-earn-as
tigh-eir-id-inn
tim-chioll-ghearr-adh
tinn-eas-cléibh-e
tiodh-lac-adh
tiom-chridh-each
tiorm-ach-adh
toi-bheum-ach
toil-ìnn-tinn
toir-bheart-as
toir-measg-adh
treòr-ach-adh
trì-fich-ead
triob-laid-each
trò-cair-each

tròm-inn-tinn-each
tròmp-air-eachd
truaill-idh-eachd
truagh-an-tachd
tuain-eal-ach
tul-chuis-each
tunn-ag-fhiadh-aich
uachd-ar-an-achd
uair-ead-air
ull-ach-adh
ùgh-dar-as
uil-e-bheann-aicht-e
uil-e-chumh-achd-ach
uil-e-fhios-rach
uil-e-ghlòr-mhor
uil-e-iom-lain-eachd
uil-e-làth-air-each
uil-e-léir-sinn-each
uisg-each-adh
ùmh-lach-adh
urr-am-ach
ur-choid-each
ùr-ghàir-deach-as
ùr-lar-bual-aidh
ùr-labh-radh
us-graich-ean
ùt-rais-each

Feum-aidh an sgoil-eir na h-àir-eamh-nan so iùnn-sach-adh, mun d'théid e ni's fhaide air 'agh-aidh; oir tach-ar-aidh iad air anns na leas-ain a lean-as, agus anns an ath Leabh-ar.

Aon,	1	I	Aon deug,	11	XI
Dhà,	2	II	Dhà-dheug,	12	XII
Trì,	3	III	Trì-deug,	13	XIII
Ceith-ir,	4	IV	Ceith-ir-deug,	14	XIV
Cùig,	5	V	Cùig-deug,	15	XV
Sèa,	6	VI	Sèa-deug,	16	XVI
Seachd,	7	VII	Seachd-deug,	17	XVII
Ochd,	8	VIII	Ochd-deug,	18	XVIII
Naoi,	9	IX	Naoi-deug,	19	XIX
Deich,	10	X	Fich-ead,	20	XX

Deich 'ar Fhich-ead, -	30	XXX
Dà Fhich-ead, -	40	XL
Dà fhich-ead 'sa deich, -	50	L
Trì fich-ead, - -	60	LX
Trì fich-ead 'sa deich, -	70	LXX
Ceith-ir fich-ead, - -	80	LXXX
Ceith-ir fich-ead 'sa deich, -	90	XC
Ceud, no cùig fich-ead, -	100	C
Dà cheud, no deich fich-ead,	200	CC
Cùig ceud, - -	500	D
Mìle, - - -	1000	M

Do bhrìgh gu'm feum an sgoil-eir na nithe so a leanas iùnn-sach-adh, agus an tuig-sinn, mu'n d'théid e ni's fhaide air 'agh-aidh ; is còir do'n fhear-theag-aisg, saoth-air a ghabh-ail 'na m mìn-each-adh do'n sgoil-eir.

Tha trì-deug de dh'fhogh-airibh dùb-ailte, agus cùig fogh-air-ean trì-fillte anns a Ghàelic.

Na fogh-air-ean dùb-ailte, *ae*, *ai*, *ao*, *ea*, *ei*, *eo*, *eu*, *ia*, *io*, *iu*, *oi*, *ua*, *ui*.

Na fogh-air-ean trì-fillte, *aoi*, *eoi*, *iai*, *iui*, *uai*.

Aig naoi de'n a fogh-air-ibh dùb-ailte, *ai*, *ea*, *ei*, *eo*, *ia*, *io*, *iu*, *oi*, *ui*, tha caoch-ladh de dh'fhuaim-ibh air leth ; ach aig ceith-ir dhiùbh, *ae*, *ao*, *eu*, *ua*, cha'n'eil ach aon fhuaim ; air an aobhar sin, neo-chaoch-laid-each.

Tha aon fhuaim air leth, agus neo-chaoch-laid-each aig gach aon de na fogh-air-ibh trì-fillte, agus a ghnàth fada.

Tha fuaim fhada ghnàth aig *ae*, *eu*,

ia, *ua*, agus is ainn-eamh a tha fuaim goir-id aig *ao*; ach aig a chuid eile de na fogh-air-ibh dùb-ailte tha mar-aon, fuaim fada, agus goir-id.

Tha an riagh-ailt so a leanas, a' feuch-ainn lìon-mhor-achd nam fuaim-ibh, a th'aig na fogh-air-ean dùb-ailte air leth.

Aig.	ae, ao, eu, ua,	cha'n'eil ach aon fhuaim.
Aig.	ia,	tha trì fuaim-ean.
Aig.	eo, iu, ui,	tha ceith-ir fuaim-ean.
Aig.	ai, io,	tha cùig fuaim-ean.
Aig.	ei,	tha seachd fuaim-ean.
Aig.	oi,	tha ochd fuaim-ean.
Aig.	ea,	tha naoi fuaim-ean.

Cha'n'eil fuaim na dara litir, ann an *ea*, agus *eu*, aig àm air bith air a chluinn-tin. Tha eis-im-pleir-ean air an duil-eig eile a tha 'soill-eir-each-adh gach caoch-ladh suidh-each-aidh, agus fuaim a th'aig na fogh-aire dùb-ailt.

Tha an riagh-ailt so, a soill-eir-each-adh, caoch-ladh fuaim-ean, agus suidh-each-adh, nam fogh-aire dùb-ailte. Tha fuaim nan lit-rich-ean ead-ailt-each, anns an riagh-ailt so goir-id.

Eis im-pleir-ean.										Eis-im-pleir-ean.								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ae	ae	—	—	—	—	—	—	—	—	Gàel								
ai	ai	i	ai	a	a	a	—	—	—	faidh	claidhe	saighde	fàilte	tais	gairm			
ao	ao	—	—	—	—	—	—	—	—	caora								
ea	ea	a	e	e	e	e	a	a	a	feall	speal	dèan	fear	easlan	fead	cearna		
ei	ei	ei	ei	ei	e	e	e	—	—	sgéimh	meidh	fèidh	greigh	mèise	éigin	eich	geal	itheadh
eo	eo	eo	o	o	—	—	—	—	—	eòlas	beoth-ail	leòmhann	deoch					
eu	e	—	—	—	—	—	—	—	—	teum								
ia	ia	ia	è	—	—	—	—	—	—	fiall	ciall	cià						
io	io	io	i	i	u	—	—	—	—	dìol	iolach	iodhal	crios	cionta				
iu	iu	iu	u	u	—	—	—	—	—	fiù	iuchair	diù	tiugh					
oi	oi	oi	oi	o	o	o	o	o	—	òigh	troidh	oidhche	mòid	toic	fòid			
ua	ua	—	—	—	—	—	—	—	—	cuan						fois	doire	
ui	ui	ui	u	u	—	—	—	—	—	suidh	buidhne	dùil	muir					

Thana comh-fhogh-air-ean so, *bh*, *ch*, *dh*, *gh*, *mh*, *ph*, *sh*, *th*, gu bith-eannt a tach-airt anns a' Ghàelic; air an aobh--ar sin is còir do'n sgoil-eir min-eòlas a ghabh-ail orra.

'N uair a tha an *h*, air a' ceang-al ri a h-aon de na comh-fhogh-air-ibh eile, tha iad a' càll am fuaim féin, agus anns an t-suidh-each-adh so, tha iad a' faot-ainn fuaim eile, nì, a shoill-eir-ich-eas an riagh-ailt so a leanas, agus a mhìn-ich-eas am fear-teag-aisg.

Do bhrìgh nach 'eil rùm anns an leabh-ar so, gu mhìn-each-adh mar a tha an teanga air a cleachd-adh anns na fuaim-ibh aig na comh-fhogh-air-ibh so, tha eis-im-pleir-ean air an tabh-airt air na fuaim-ibh.

Comh-fhogh-aire.					
bh	*v*	bhuail, gabh.	gh		ghabh.
ch		chaidh, rach.	gh	*y*	gheibh.
ch		chì, eich.	gh		rìgh, sluagh.
dh		dhall, gràdh.	mh	*v*	damh, mhol.
dh	*y*	dhearc.	ph	*f*	phill.
dh		ràdh, bual-adh.	sh	*h*	shuidh, shaoil.
fh		fheara.	th	*h*	thainig.
			th		maith, thusa.

Is còir do'n sgoil-eir mar an ceud-na min-eò-las a ghabh-air na stad-an-aibh so.

An ceud stad	,
An dara stad	;
An treas stad	:
An ceath-ramh stad	.
Stad ceiste	?
Stad iongantais	!

Stad aig	,	fhad 'sa bhiodh tu ag radh	aon.
Stad aig	;		aon, dhà
Stad aig	:		aon, dhà, trì.
Stad aig	.		aon, dhà, trì, ceith-ir.

GNATH-FHOCAIL.

CAIB. I.

5 Eisd-idh duine glic, agus meud-
aich-idh e fògh-lum, agus sealbh-
aich-idh duine tuigs-each comh-
airl-ean glice :
7 *Is* e eagal an Tighearna tùs an
eòl-ais : air glioc-as agus teag-asg ni
8 am-ad-ain tàir. A mhic, éisd thusa

ri teag-asg t'athar, agus na tréig
lagh do mhàth-ar:
7 Oir 'nan coron maise *bith-idh*-iad
do d'cheann, agus 'nan slabh-ruidh-
ibh do d' mhuin-eal.
22 Cia fhad, a dhaoine baogh-alta,
a ghràdh-aich-eas sibh baogh-alt-
achd? agus a ghabh-as luchd-foch-
aid tlachd 'nam foch-aid, agus a
bheir amad-ain fuath do eòlas?
23 Pill-ibh ri m' ach-mhas-an: feuch,
dòirt-idh mi mach mo spior-ad
dhuìbh; ni mi aith-nicht-e mo
bhriathra duìbh.
24 A chionn gu'n do ghairm mi,
agus gu'n do dhiùlt sibhse, gu'n
do shìn mi mach mo làmh, agus
nach d'thug duine sam bith an
aire;
25 Ach gu'n do chuir sibh an neo-
bhrìgh m'uile chomh-airle, agus nach
b'àill leibh a bheag do m' ach-mha-
26 san; Ni mise mar an ceudna

gàire ri'r sgrios-sa; ni mi fan-aid
'n uair a thig bhur n-eagal;
27 'N uair a thig bhur n-eagal mar
fhàs-ach-adh, agus a thig bhur léir-
sgrios oirbh mar iom-ghaoith; 'n uair
a thig teinn agus cràdh-cridhe oirbh.
28 An sin gairm-idh iad ormsa, ach cha
fhreag-air mi; iarr-aidh iad mi gu
moch, ach cha'n fhaigh iad mi;
29 A chionn gu'n d'fhuath-aich iad
eòlas, agus nach do rògh-nuich iad
30 eagal an Tigh-earna. Cha b'àill
leo bheag do m' chaomh-airle, rinn
iad tàir air m'ach-mhas-an uile.
31 Uime sin ith-idh iad de thor-adh
an slighe féin, agus lìonar iad le'n
32 innl-eachd-aibh féin. Oir marbh-
aidh claon-adh nan daoine baogh-
alta iad, agus sgrios-aidh soirbh-eas
nan ama-dan iad féin.
33 Ach ge be' dh'éisd-eas riumsa,
gabh-aidh e còmh-nuidh 'an tèar-
uint-eachd, agus bith-idh e saor o
eagal uilc.

Caib. II. A mhic, ma ghabh-as
tu mo bhriath-ra-sa, agus ma dh'fhol-
uich-eas tu m'aith-eanta maille riut;
2 Air chor as gu'n aom thu do
chluas ri glioc-as, gu'n leag thu do
3 chridhe air tuigse: Seadh, ri eòlas
ma dh'éigh-eas tu, ri tuigse ma
thog-as tu suas do ghuth;
4 Ma dh'iarras tu i mar airg-iod,
agus ma rann-saich-eas tu air a son,
mar air son ion-mhas-an fol-aichte;
5 An sin tuig-idh tu eagal an Tigh-
earna, agus gheibh thu eòlas Dé:
6 Oir bheir an Tigh-earna glioc-as;
as a bheul *thig* eòlas agus tuigse.
9 An sin tuig-idh tu fìr-eant-achd,
agus breith-ean-as, agus ceart-as,
seadh, gach uile dheadh shlighe.
10 'Nuair a théid glioc-as a steach
ann do chridhe, agus a bhios eòlas
11 tait-neach do d' anam; Ni ciall do
dhìon-adh, coimh-id-idh tuigse thu:
12 Gu d' shaor-adh o shlighe an

droch dhuine ; o'n duine a labh-ras
20 nithe fiara. Chum gu'n imich thu
ann an slighe dhaoine maithe, agus
gu'n gléidh thu ceum-an-na nam
fìrean.
21 Oir gabh-aidh na h-ìon-rac-ain
còmh-nuidh 'san tìr, agus fan-aidh
22 na daoine foirfe innte. Ach gearr-
ar na daoine aing-idh bhàrr na talmh-
ainn, agus spìon-ar luchd-eus-aont-
ais as.

13 Caib. III. *Is* sona an duine *a*
dh'am-ais-eas air glioc-as, agus am
14 fear *a* gheibh tuigse : Oir *is* fèarr
a ceann-achd na ceann-achd airgid,
agus a buann-achd na'n t-òr.
15 *Is* luach-mhoire i na na seud-an,
agus cha 'n'eil gach ni a's urrainn
thu mhiann-ach-adh r'an coimh-
16 meas rithe. *Tha* saogh-al fada 'na
laìmh dheis ; 'na laìmh chlì saibh-
reas agus urram.
17 *Is* sligh-eanna subh-ach-ais a sligh-

eanna, agus *is* sìth a ceum-an-na
18 uile. *Is* craobh beatha i dhoibh-san
a ni greim oirre, agus *is* sona iadsan
a ghleidh-eas i.
7 Caib. IV. *Is* e gliocas an ni
sòn-ruichte; faigh gliocas, agus
maille ri d' uile fhagh-ail faigh
8 tuigse. Ard-aich i, agus cuir-idh
i suas thu; bheir i gu h-urram
thu, 'n uair a ghabh-as tu a'd' ghlac-
aibh i.
9 Bheir i do d' cheann coron
maise: crùn glòire bheir i seach-ad
23 duit. Leis gach uile dhìch-ioll
gléidh do chridhe; oir as a sin *tha*
24 sruth-an-na na beatha. Cuir uait
am beul fiar, agus na bilean beum-
nach cuir fad-a uait.
6 Caib. VI. Imich a chum an t-
seang-ain, a leisg-ein; thoir fainear
7 a shligh-ean, agus bi glic: Aig
nach 'eil fear-seòl-aidh, fear-amh-
8 airc, no riaghl-ad-air, A dh'ull-uich-

eas a bhiadh 'san t-samh-radh, agus
a chruinn-ich-eas a theachd-an-tìr
'san fhogh-ar-adh.
9 Cia fhad a choid-leas tu, a leisg-
ein? c'uin a dh'éir-eas tu as do
10 chod-al? *Fath-ast* beag-an cod-ail,
beag-an clò chod-ail, beag-an fill-idh
nan làmh gu codal.
11 An sin thig do bhochd-ainn mar
fhear-siubh-ail, agus t'uir-eas-bhuidh
12 mar dhuine fuidh arm-aibh. Duine
nach fiù, fear aing-idh, siùbh-laidh e
le beul ana-cneasda.
13 Caog-aidh e le 'shùil, bheir e
sanas le 'chois, teag-aisg-idh e le
14 'mheur-aibh. *Tha* aing-ealt-achd
'na chridhe, *tha* e a' dealbh-adh uilc
a ghnàth; tog-aidh e aimh-reit.
15 Uime sin gu h-obann thig a
sgrios; gu grad brisear e, gun
16 leigh-eas. Na sea nithe so is fuath-
ach leis an Tigh-earna; seadh, *tha*

seachd nithe nan gràin-eal-achd d'a
anam :
17 Seall-adh àrd, teanga bhreug-ach,
agus làmhan a dhòirt-eas fuil neo-
18 chiont-ach, Cridhe a dhealbh-as
smuaint-ean aing-idh, cosan a bhios
19 luath a ruith chum uilc, Fianuis
bhreug-ach *a* labhras breug-an, agus
esan a thogas aìmh-reit eadar
bhràith-ribh.
1 Caib. VIII. Nach 'eil glioc-as
ag éigh-each ? agus nach 'eil tuigse
10 a' cur a mach a gutha ? Gabh-aibh
mo theag-asg, agus ni h-e airg-iod,
agus eòlas thar an òr thaghta.
11 Oir *is* fearr glioc-as na na clach-an
luach-mhor ; agus cha 'n 'eil na
h-uile nithe a dh'fheud-ar a mhiann-
ach-adh r'an coimh-meas rithe.
13 *Is* e eagal an Tigh-earna an t-olc
fhuath-ach-adh ; uabh-ar, agus
àrdan agus an droch shlighe, agus
am beul fiar is fuath-ach leam.

12 Iadsan aig am bheil gràdh
dhomh gràdh-aich-idh mi, agus iad-
san a dh'iarras mi gu moch gheibh
20 iad mi. Air slighe a' cheart-ais
treòr-aich-idh mi; ann am meadh-on
cheum-an-na a' bhreith-ean-ais;
21 A chum as gu'n dthoir mi orra-
san le'n ionmh-uinn mi maoin a
shealbh-ach-adh; agus lìon-aidh mi
34 an ionmh-as-an. *Is* beann-aichte an
duine a dh'éisd-eas rium, a' dean-amh
faire aig mo gheat-aibh gach làtha a'
feith-eamh aig urs-ainn-ibh mo dhor-
sa.
35 Oir esan a gheibh mise, gheibh
e beatha, agus gheibh e dèadh-
36 ghean o'n Tigh-earna. Ach esan a
pheac-aich-eas a'm' agh-aidh, ni e
cron d'a anam féin: iadsan uile a
dh'fhuath-aich-eas mi, gràdh-aich-
idh iad am bàs.
6 Caib. IX. Tréig-ibh nithe amaid-
each, agus bithibh beò, agus imich-

9 ibh air slighe na tuigse. Thoir
teag-asg do'n duine ghlic, agus
bith-idh e ni's glice : teag-aisg an
duine coth-rom-ach, agus meud-aich-
idh e ann a'm fògh-lum.
10 *Is* e eagal an Tigh-earna tois-each
a' ghlioc-ais ; agus *is* e eòlas *nithe*
12 naomh, tuigse. Ma bhios tu glic,
bithidh tu glic dhuit féin : ach *ma*
bhios tu ri foch-aid, is tu féin a
mhàin a dh'iom-chair-eas e.
4 Caib. X. Ni làmh na leisge
bochd; ach ni làmh nan dì-chioll-ach
5 beart-ach. Esan a chruinn-ich-eas
anns an t-samh-radh, *is* mac glic e ;
ach esan a choid-leas anns an fhogh-
ar, *is* mac mas-lach e.
17 *Tha* esan a choimh-id-eas fògh-
lum *anns an* t-slighe gu beatha ; ach
tha esan a dhiùlt-as ach-mhas-an air
18 seach-ar-an. Esan a cheil-eas fuath
le bilibh cealg-ach, agus esan a
labh-ras mi-chliù, *is* am-ad-an e.

20 Mar airg-iod taghta *tha* teanga an
fhìr-ein; ach *tha* cridhe nan aing-idh
22 mar ni nach fiù. Ni beann-ach-adh
an Tigh-earna saìbh-ir, agus cha
chuir e doilgh-eas 'na chuid-eachd.
23 *Tha* e mar shùg-radh do'n ama-
dan olc a dhean-amh; ach *tha* glio-
25 cas aig fear na tuigse. Mar a
théid an ioma-ghaoth thairis, mar
sin cha *bhi* an droch dhuine ni's mò;
ach *is* bunait sìorr-uidh am fìrean.
27 Cuir-idh eagal an Tigh-earna ri
làithibh *duine;* ach giorr-aich-ear
28 bliadhn-ach-a nan aing-idh. *Bith-
idh* dùil nam fìrean 'na aobhar aoibh-
neis; ach théid as do dhòch-as nan
aing-idh.
29 *Is* neart do na h-ìon-raic slighe
an Tigh-earna; ach *thig* sgrios air
30 luchd-dean-amh na h-eu-cairt. Cha
ghluais-ear am fìrean gu bràth; ach
cha ghabh na h-aingidh còmh-nuidh
air an tal-amh.

31 Bheir beul an fhìr-ein a mach
glioc-as; ach gearr-ar as an teanga
32 fhiar. Tha fios aig bilibh an fhìr-ein
air an ni a ta tait-neach; ach *labh-
raidh* beul nan aing-idh nithe fiara.

18 Caib. XI. Oib-rich-idh an droch
dhuine obair mheallt-ach; ach aige-
san a chuir-eas fìr-eant-achd *bith-idh*
19 duais chinnt-each. Mar so *tha* fìr-
eant-achd chum beatha; ach esan a
leanas an t-olc, *lean-aidh e* chum a
bhàis féin *e*.

20 *Is* gràin-eal-achd do'n Tigh-earn
iadsan a tha fiar 'nan cridhe; ach
is tait-neach leis iadsan a tha ion-
21 raic 'n*an* slighe. *Ged 'iadh-adh*
làmh mu laìmh cha bhi an droch
dhuine gun phean-as; ach saor-ar
sliochd nam fìrean.

22 *Mar* fhàil òir ann an sròin
muice, *tha* bean sgiamh-ach agus i
23 as eug-mhais tuigse. *Tha* miann

nam fìrean a mhàin maith ; ach *is* e
dòchas nan aing-idh fearg.

CAIB. XII. Esan a ghràdh-
aich-eas fògh-lum, gràdh-aich-idh e
eòlas ; ach esan a dh'fhuath-aich-eas
ach-mhas-an, tha e am-aid-each.

2 Gheibh duine maith deadh-ghean
o'n Tigh-earn ; ach dìtidh e fear
nan droch inn-leachd.

4 *Tha* bean mhaith 'na crùn d'a
fear ; ach mar lobh-adh na 'n cnàmh-
10 aibh *tha* ise a nàir-ich-eas e. Bithidh
cùram aig an duine ion-raic do
bheatha 'ain-mhidh ; adh *is* an-
iochd-mhor truac-ant-ais nan aing-
idh.

11 Esan a threabh-as 'fhear-ann,
sàs-uich-ear le h-aran e ; ach esan a
leanas daoine dìomh-ain, *tha* e gun
15 tuigse. *Tha* slighe an am-ad-ain
ceart 'na shùil-ibh féin : ach *tha* esan
a dh'éisd-eas ri comh-airle, glic.

17 *Easan a* labh-ras an fhìr-inn, foill-
sich-idh e ceart-as ; ach *foill-sich-idh*

18 fian-uis bhreug-ach cealg. Tha
dream ann a labh-ras mar lot-aibh
claidh-eimh ; ach *is* slàinte teanga
nan daoine glice.
19 Bith-idh bile na fìrinn seas-mhach
gu bràth ; ach cha *bhi* an teanga
22 bhreug-ach ach car tiota. *Is* gràin-
eil-eachd do'n Tigh-earna bilean nam
breug ; ach *is* iad an droing a ni
gu fìr-inn-each, a thlachd.
26 *Is* fèarr am fìrean na a choimh-
ears-nach ; ach cuir-idh slighe nan
aing-idh air seach-ar-an iad féin.
28 Ann an slighe na fìr-eant-achd *tha*
beatha ; agus 'na ceum cha *n'eil*
bàs.

CAIB. XIII. *Eisd-idh* mac glic
ri teag-asg 'athar ; ach cha'n éisd
5 fear na foch-aid ri ach-mhas-an. Is
beag air an fhìr-ean na breug-an ;
ach fàs-aidh an droch dhuine gràin-
eil, agus nàir-ich-ear e.
10 O uabh-ar a mhàin thig conn-sach-

adh; ach aig na daoin-ibh a ghabh-as
16 deadh chomh-airle *tha* glioc-as. Ni
gach duine ciall-ach a ghnoth-uch
le h-eòlas; ach leig-idh an t-am-ad-
an ris 'am-aid-eachd.
18 Bochd-ainn agus nàire *bith-idh*
dhàs-an a dhiùlt-as fògh-lum; ach an
tì aig am bi meas air ach-mhas-an,
19 gheibh e urram. Is milis do'n
anam am miann a choimh-lion-ar;
ach *is* beag air am-ad-an-aibh deal-
ach-adh ris an olc.
20 An ti a shiùbh-las le daoin-ibh
glic, bith-idh e glic; ach sgrios-ar
comp-an-ach nan amad-an. Lean-
aidh olc peac-aich; ach do na fìr-
ean-aibh ìocar maith.
7 CAIB. XIV. Imich as làth-air an
duine am-aid-ich, 'nuair nach mo-
thaich thu *ann* bilean an eòlais.
9 Ni am-ad-ain mag-adh de'n pheac-
adh; ach am measg nam fìrean *tha*
deadh-ghean.

12 Tha slighe ann a chith-ear dìr-
each le duine; ach *is* iad a crìoch
16 sligh-ean a' bhàis. Bith-idh eagal
air an duine ghlic, agus tréig-idh e
'n t-olc; ach tha'n t-am-ad-an borb
agus dàna.

21 An ti a ni tàir air a choimh-
ears-nach, peac-aich-idh e; ach *is*
sona an ti a ghabh-as truas do na
22 bochd-aibh. Nach d'théid iad-san
air seach-ar-an a dhealbh-as an t-olc?
ach *bith-idh* tròc-air agus fìrinn aca-
san a dhealbh-as am maith.

26 Ann an eagal an Tigh-earna *tha*
aobhar earbs-aidh làidir; agus aig
27 a chloinn bith-idh dìd-ean. *Is* e
eagal an Tigh-earna tobar na beatha,
chum dol as o lìont-aibh a' bhàis.

29 An ti a tha mall chum feirge,
tha e pailt ann an tuigse; ach esan
a tha dian 'na spior-ad, àrd-aich-idh
33 e am-aid-eachd. Ann an cridhe an
duine thuigs-ich gabh-aidh glioc-as

tàmh; ach aith-nich-ear *an ni a ta*
an taobh a stigh nan am-ad-an.

CAIB. XV. Pillidh freag-radh
mìn corr-uich; ach dùisg-idh briath-
2 ra garg fearg. Cuiridh teanga
nan daoine glic an céill eòlas gu
ceart; ach dòirt-idh beul nan am-
3 adan a mach am-aid-eachd.

Tha sùil-ean an Tigh-earna anns
gach àit, ag amh-arc air na droch
dhaoin-ibh agus air na deadh dhaoin-
4 ibh. *Is* craobh beatha teanga
fhall-ain; ach *is* bris-eadh spior-aid
fiar-adh innte.

5 Ni am-ad-an tàir air teag-asg 'ath-
ar; ach is ciall-ach an tì a bheir an
6 aire do ach-mhas-an. Ann an tigh
an fhìr-ein tha mòran ion-mhais;
ach ann an teachd-a-stigh an aing-
idh *tha* buair-eas.

7 Sgaoil-idh bilean nan daoine glic
eòlas; ach cha *dean* cridhe nan
8 am-ad-an mar sin. *Is* gràin-eil-eachd

do'n Tigh-earn ìob-airt nan aing-idh ;
ach *is* i ùr-nuigh nan ion-raic a
thlachd.
9 *Is* gràin-eil-eachd do'n Tigh-earna
slighe an aing-idh ; ach is ionmh-
uinn leis an ti a leanas an déigh
10 fìr-eant-achd. *Is* searbh smachd-
ach-adh dhàs-an a thréig-eas an t-
slighe ; ach gheibh esan le'm
fuath-ach ach-mhas-an, bàs.
11 *Tha* ifrinn agus sgrios fa chomh-
air an Tigh-earna : cia mòr is mò
na sin cridh-eacha chloinn nan
12 daoine ? Cha toigh le fear-foch-aid
esan a chron-aich-eas e ; agus a
dh'ionns-uidh dhaoine glice cha
téid e.
13 Ni cridhe subh-ach gnùis shuilbh-
ir ; ach le bròn a' chridhe bris-
14 ear an spior-ad. Iarr-aidh cridhe
an duine thuigs-ich eòlas ; ach
beath-aich-ear beul nan am-ad-an le
am-aid-eachd.

15 *Tha* uile làith-ean an duine
thruaigh olc; ach *is* cuirm a
16 ghnàth an cridhe ait. *Is* fèarr
beag-an le h-eagal an Tigh-earna,
na ion-mhas mòr, agus buair-eas
17 leis. *Is* fearr lòn do luibh-ibh, far
am bi gràdh, na damh biadhta a-
gus fuath leis.

18 Dùisg-idh fear fearg-ach cons-
ach-adh; ach esan a ta mall chum
19 feirge, ciùin-ich-idh e aimh-reit.
Tha slighe an leisg-ein mar ghàr-adh
droigh-inn; ach *tha* rathad nan
ion-raic air a dhean-amh réidh.

20 Ni mac glic athair aoibh-neach;
ach ni mac am-aid-each tàir air a
21 mhàth-air. *Is* ao-bhar aoibh-neis
am-aid-eachd dhasan a tha as
eug-mhais glioc-ais; ach im-ich-idh
fear na tuigse gu dìr-each.

22 Gun chomh-airle, thig rùinte
gu neo-ni; ach ann an lìon-mhoir-
eachd chomh-airl-each daing-nich-

23 ear iad. Bith-idh aoibh-neas aig
duine le freag-radh a bheoil; agus
focal 'na thràth, cia maith e!
24 *Tha* slighe na beatha shuas do'n
duine ghlic, chum dol as o ifrinn
25 shìos. Sgrios-aidh an Tigh-earna
tigh nan uaibh-reach; ach daing-
nich-idh e crìoch na bann-traich.
26 *Is* gràin-eil-eachd do'n Tigh-earna
smuainte dhroch dhaoine; ach *is*
briath-ra tait-neach *briath-ra* nam
27 fìor-ghlan. Bheir esan buair-eas air
a thigh féin, a tha sannt-ach air
buann-achd; ach bithidh esan
le'm fuath-ach duais-bhratha, beò.
28 Smuain-ichidh cridhe an fhìr-ein
cionnus is còir dha freag-airt; ach
dòirt-idh beul nan aing-idh a mach
29 droch nithe. *Tha*'n Tigh-earna
fada o na h-aing-idh; ach éisd-idh
e ri h-ùr-nuigh nam fìrean.
30 Ni solus nan sùl an cridhe aoibh-
neach; agus bheir deadh chliù

31 smior do na cnàmh-aibh. Gabh-aidh
a' chluas a dh'eisd-eas ri ach-mhas-an
na beatha, còmh-nuidh am measg
nan daoine glic.

32 An ti a dhiùlt-as fògh-lum, ni e
tàir air 'anam féin; ach an ti a
dh'éisd-eas ri ach-mhas-an, gheibh e
33 tuigse. *Is* e eagal an Tigh-earna
fògh-lum a' ghlioc-ais; agus roimh
urram *tha* ir-ios-lachd.

3 CAIB. XVI. Tabh-air t'oibre
thairis do'n Tigh-earn, agus daing-
4 nich-ear do smuainte. Rinn an
Tigh-earna gach ni air a shon féin,
agus mar an ceudna an t-aing-idh
air son latha an uilc.

5 *Is* gràin-eil-eachd do'n Tigh-earna
gach neach a ta uaibh-reach 'na
chridhe: *ge d'iadh-adh* làmh mu
làimh, cha bhi e gun phean-as.
6 Trìd tròc-air agus fìrinn glanar
eu-ceart; agus trìd eagail an Tigh-
earna tréig-ear an t-olc.

7 An uair a ghabh-as an Tigh-
earna tlachd ann an sligh-ibh duine,
bheir e air a naìmhd-ibh féin a bhi
16 ann an sìth ris. Cia mòr *is* fearr
glioc-as fhaot-ainn na òr, agus *is*
rògh-nuiche tuigse fhaot-ainn na
airg-iod?
18 Roimh sgrios *théid* uabh-ar;
agus roimh leag-adh spior-ad àrd-
20 anach. An tì a ni gnoth-uch gu
tuigs-each, gheibh e maith: agus
an tì a dh'earb-as as an Tigh-earn,
is sona e.
22 *Is* tobar beatha an tuigse do'n
tì aig am bheil i; ach *is* am-aid-eachd
23 fògh-lum nan am-ad-an. Ni cridhe
an duine ghlic a bheul tuigs-each,
agus air a bhil-ibh cuir-idh e fògh-
lum.
31 *Is* coron glòire an ceann liath, *a*
gheibh-ear ann an slighe an ion-rac-
32 ais. *Is* fearr an tì a ta mall chum
feirge no gaisg-each, agus an tì a

riaghl-as a spior-ad féin na esan a
ghlac-as àrd-bhaile.
1 CAIB. XVII. *Is* fearr greim tior-
am, agus suaimh-neas leis, na tigh
làn do ìob-airt-ibh *maille ri* h-aimh-
9 reit. An tì a cheil-eas cionta, cos-
naidh e gràdh ; ach esan a dh'aith-
ris-eas nì, deal-aich-idh e càirde.
10 Drùth-aidh ach-mhas-an ni's mò
air duine glic, na ceud buille air am-
13 ad-an. Ge b'e dh'ìocas olc air son
maith, cha deal-aich olc r'a thigh.
20 An tì a ta fiar 'na chridhe, cha'n
fhaigh e maith ; agus an tì a ta lùb-
ach 'na theang-aidh, tuitidh e ann
25 an olc. *Tha* am mac am-aid-each
'na dhoilgh-eas d'a athair, agus 'na
shearbh-as dh'ìse a rug e.
28 Measar an t-am-ad-an féin, 'nuair
a bhios e 'na thosd, 'na dhuine glic ;
agus an tì a dhruid-eas a bhil-ean,
'na dhuine tuigs-each.
6 CAIB. XVIII. Théid bilean an

am-ad-ain ann an aìmh-reit, agus
7 gairm-idh a bheul air buill-ibh. *Is*
e beul am-ad-ain a sgrios, agus *is* iad
a bhil-ean ribe 'anama féin.
9 Mar an ceudna an tì sin a ta leasg
'na obair, *is* bràth-air e do'n mhillt-eir
10 mhòr. *Is* tùr làidir ainm an Tigh-
earna : ruith-idh am fìrean d'a ionn-
suidh, agus bith-idh e tèar-uinte.
12 Roimh sgrios bith-idh cridhe duine
uaibhr-each, agus roimh urram
13 *bith-idh* ir-ios-lachd. An tì a bheir
freag-radh ann an cùis mu'n cluinn
se e, *is* am-aid-eachd agus nàire
dha e.
14 Giùl-ain-idh spior-ad duine a
laigse : ach cò is urrainn spior-ad
15 briste a ghiù-lan. Gheibh cridhe
an duine chrionna eòlas ; agus iarr-
aidh cluas nan daoine glic eòlas.
9 Caib. XIX. Cha bhi fianuis
bhreug-ach gun phean-as, agus
sgrios-ar an tì a labh-ras breug-an.

11 Ni tuigse duine e mall chum feirge,
agus *is* e a ghlòir amharc thairis air
eucoir.
13 *Is* aobh-ar doilgh-eis d'a athair
mac am-aid-each ; agus mar shìor-
shil-eadh uisge *tha* aimh-reit-ean
15 mnà. Bheir leisg air *duine* tuit-
eam ann an trom-chodal ; agus
fuil-ing-idh an t-anam dìomh-an-ach
ocras.
17 An tì a ghabh-as truas do'n
bhochd, bheir e air ias-achd do'n
Tigh-earna ; agus an ni a bheir e
18 uaith, ìoc-aidh e dha a rìs. Smachd-
aich do mhac am feadh a ta dòchas
d'a thaobh, agus na caomh-nadh
t'anam air son a ghear-ain.
20 Eisd ri comh-airle, agus gabh
fògh-lum, chum gu'm bi thu glic
ann ad *làith-ibh*, deir-eann-ach.
23 *Treòr-aich-idh* eagal an Tigh-earna
gu beatha, agus gheibh esan a bhios

air a lìon-adh *leis* fois ; cha'n fhios-
raich-ear le h-olc e.
3 Caib. XX. *Is* urr-am-ach an ni
do fhear fant-uinn o aìmh-reit ; ach
measg-aidh gach amadan *innte.*
7 Gluais-idh am fìrean 'na ìon-rac-as :
sona *bithidh* a mhic 'na dhéigh.
10 *Aon* choth-rom agus coth-rom *eile,*
aon soith-each-tomh-ais agus soith-
each-tomh-ais *eile, is* gràin-eil-eachd
11 iad araon do'n Tigh-earna. Aith-
nich-ear eadh-on lean-abh le a bheus-
aibh, am *bi* a dhean-ad-as glan, agus
am *bi* e ceart.
12 A' chluas a chluinn-eas, agus
an t-sùil a chi, rinn an Tigh-earn
13 iad araon. Na gràdh-aich codal,
air eagal gu'n tig thu gu bochd-
ainn ; fosgail do shùil-ean, agus
sàs-uich-ear thu le h-aran.
15 Tha òr ann, agus mòran do
chlach-aibh luach-mhor ; ach *is* iad
bilean an eòlais an seud a's luach-

20 mhoire. Ge b'e mhall-uich-eas
'athair, no a mhàth-air, cuir-ear as a
lòch-ran ann an duibhre dorch-ad-ais.
3 Caib. XXI. Ceart-as a dhean-amh
agus breith-ean-as, *is* rògh-nuiche
4 leis an Tigh-earna na ìob-airt. *Is*
peac-adh seall-adh àrd, agus cridhe
uaibh-reach, lòchran nan aing-idh.
6 Ion-mhas-an fhaot-ainn le teang-
aidh bhreug-aich, *is* diomh-an-as e
air a luasg-adh a null agus a nall aig
9 an droing a dh'iarras am bàs. Is
fearr còmh-nuidh a ghabh-ail ann an
oisinn mull-aich tighe, na maille ri
mnaoi aimh-reit-ich ann an tigh fars-
aing.
12 Bheir am fìrean an aire gu glic do
thigh an aing-idh: tilgear na h-ain-
gidh bun os ceann air son *an* ain-
13 gidh-eachd. An tì a dhruid-eas a
chluas ri glaodh an duìne bhochd,
glaodh-aidh e féin mar an ceudna,
ach cha'n éisd-ear ris.
15 *Is* aoibh-neas do'n fhìr-ean breith-

19 eanas a dhean-amh na h-euc-eirt. *Is*
fèarr còmh-nuidh a ghabh-ail ann am
fàsach, na maille ri mnaoi aimh-
21 reit-ich agus fhearg-aich. An tì a
lean-as fìr-eant-achd agus tròcair,
gheibh e beatha, fìr-eant-achd, agus
urram.
15 Caib. XXII. *Tha* am-aid-eachd
ceang-ailte ann an cridhe lein-ibh;
ach cuir-idh slat an smachd-ach-aidh
16 fad uaith i. An tì a shàr-uich-eas
am bochd a mheud-achadh a
mhaoin féin, agus an tì a bheir
do'n t-saoibh-ir, *thig* e gu deimh-in
gu h-uir-eas-bhuidh.
17 Aom do chluas, agus éisd ri
briathr-aibh dhaoine glice, agus
soc-raich do chridhe air m'eòlas-sa.
22 Na creach am bochd a chionn gu
bheil e bochd, agus na sàr-uich an
23 truagh-an anns a' gheata: Oir tag-
raidh an Tigh-earn an cùis, agus
mill-idh e anam na muinn-tir a mhill-

28 eas iad. Na h-ath-arr-aich an
seann chomh-ara-crìche, a shuidh-
ich t'aith-riche.

10 Caib. XXIII. Na h-ath-arr-aich
an seann chomh-ara-crìche, agus air
ach-aibh nan dìll-eachd-an na bris a
11 steach: Oir *tha* am fear-saor-aidh
cumh-achd-ach; tag-raidh e an cùis
a'd' agh-aidh.

12 Aom do chridhe ri fògh-lum, a-
gus do chluas-an ri briathr-aibh
13 eòlais. Na cum smachd-ach-adh o
lean-abh; oir *ma* bhuail-eas tu e le
20 slait, cha'n fhaigh e bàs. Na bi
am measg phòit-eir-ean fìona, am
measg luchd comh-ith-idh geòc-ach
feòla.

21 Oir thig am misg-eir agus an
geòc-aire gu bochd-ainn; agus eud-
aich-idh turra-chod-al *duine* le luid-
29 eag-aibh. Cò d' *am buin* truaighe?
cò aig *am bheil* còn-sach-adh? cò
a ta ri gearan? cò aig *am bheil* lo-

tan gun aobh-ar? cò aig *am bheil*
30 deirge shùl? Iad-san a dh'fhan-as
fad aig an fhìon, iad-san a théid a
dh'iarr-aidh fìona measgta.
5 CAIB. XXIV. *Tha*'n duine glic
' na *dhuine* làidir, agus tha fear an
9 eòl-ais treun an neart. *Is* peac-adh
smuainte na h-am-aid-eachd; agus
is e fear na foch-aid gràin dhaoine.
15 Na dean feall-fhol-ach, a dhroch
dhuine, an agh-aidh àite-còmh-nuidh
an fhìr-ein; na creach 'ionad-
tàimh.
16 Oir seachd uair-ean tuit-idh am
fìrean, agus éiridh e *rìs;* ach
tuit-idh na h-aing-idh ann an olc.
17 'Nuair a thuit-eas do nàmh-aid, na
bi aoibh-neach, agus an uair a thuis-
licheas e, na dean-adh do chridhe
18 gaird-each-as: Air eagal gu'm faic
an Tigh-earn, agus gu'm bi e olc
'na shùil-ibh, agus gu'n tionnd-aidh
e 'fhearg uaith.

21 A mhic, biobh eagal an Tigh-
earna agus an rìgh ort: riu-san aig
am bheil ath-arrach-adh giùl-ain na
30 biodh gnoth-uch agad. Ghabh mi
seach-ad air fear-ann an duine leisg,
agus air fìon-lios an duine gun
31 tuigse; Agus feuch, bha e uile
air fàs suas le cluar-an-aibh, chòmhd-
aich an eannt-ag-ach 'agh-aidh, agus
bhris-eadh sìos a bhall-adh cloiche.
32 An sin chunn-aic mi, thug mi an
aire gu maith; dh'amh-airc mi,
33 fhuair mi fògh-lum. Fath-ast beag-
an cod-ail, beag-an clò-chod-ail, beag-
an pasg-aidh nan làmh gu codal:
34 An sin thig do bhochd-ainn mar
fhear-siubh-ail, agus t'uireas-bhuidh
mar dhuine fuidh arm-aibh.

6 Caib. XXV. Na gabh urram
dhuit féin ann am fianuis rìgh, a-
gus na seas ann an àite dhaoine
7 mòra: Oir *is* fearr gu'n abrar riut,
Thig a nìos an so, na gu cuir-ear

sìos thu am fian-uis an uachd-ar-ain
a chunn-aic do shùil-ean.
11 *Mar* ùbhlan òir ann an dealbh-
aibh airg-id, *tha* focal a labhr-ar gu
12 h-iom-chuidh. *Mar* chluas-fhàinne
òir, mar usgar do'n òr fhìor-ghlan,
tha fear-cron-ach-aidh glic aig cluais
17 fhur-ach-air. Tarr-uing do chos a
tigh do choimh-earns-naich, air ea-
gal gu'm bi e sgìth dhiot, agus gu
fuath-aich e thu.
21 Ma bhios do nàmh-aid oc-rach, thoir
aran dha r'a ith-eadh; agus ma bhios
e ìot-mhor, thoir uisge dha r'a òl;
22 Oir carn-aidh tu éibhle teine air a
cheann, agus bheir an Tigh-earna
28 luigh-eachd dhuit. *Mar* chaith-ir
briste sìos, gun bhall-adh, *tha* am
fear aig nach *'eil* ceanns-al air a
spior-ad féin.
9 CAIB. XXVII. Ni oladh-ung-aidh
agus bolt-rach an cridhe ait: mar
sin *ni* mils-ead car-aid duine le comh-

10 airle a chridhe. Na tréig do char-
aid féin, no caraid t'athar, agus na
rach a steach do thigh do bhràth-ar
ann an latha t'àmh-ghair: *is* fearr
coimh-ears-nach am fagus na bràth-
air fad as.
12 Chi an duine crìonna olc, agus
fol-aich-idh se e féin; ach gabh-
aidh na daoine baogh-alta air
an agh-aidh, agus fuil-ing-idh iad
15 peanas. Tha sìor-shil-eadh uisge
ann an latha fras-ach, agus bean
aimh-reit-each cos-mhuil ri chéile.
22 Ged phronn thu am-ad-àn ann an
soith-each-pronn-aidh am measg
cruithn-eachd le bruth-ad-air, cha
deal-aich 'am-aid-eachd ris.
1 Caib. XXVIII. Teich-idh an
t-aing-idh, gun neach air bith an
tòir air; ach bith-idh na h-ion-raic
6 dàna mar leòmh-an. *Is* fearr am
bochd a dh'im-ich-eas 'na ion-rac-as,
no esan a tha fiar *'na* shligh-ibh, ge
do robh e saoibh-ir.

11 *Is* glic duine saoibh-ir 'na bhar-ail
féin; ach ranns-aich-idh an duine
bochd aig am bi tuigse mach e.
13 An tì a dh'fhol-aich-eas a pheac-
an-na, cha soirbh-ich leis; ach esan
a dh'aid-ich-eas agus a thréig-eas *iad*,
gheibh e tròc-air.
14 *Is* beann-aichte an duine air am bi
eagal a ghnàth; ach esan a chruaidh-
ich-eas a chridhe, tuit-idh e ann an
22 olc. Ni fear na droch shùile deifir
gu bhi saoibh-ir; ach cha'n 'eil fhios
aige gu'n tig bochd-ainn air.
23 An tì a chron-aich-eas duine, 'na
dhéigh sin gheibh e ni's mò do
dheadh-ghean no esan a ni miod-al
27 le 'theang-aidh. An tì a bheir do'n
bhochd, cha bhi dìth air; ach air
an tì a dh'fhol-aich-eas a shùil-ean
bith-idh iom-adh mall-achd.
5 Caib. XXIX. Am fear a ni
miod-al r'a choimh-ears-nach, sgaoil-
7 idh e lìon air son a chos. Bheir

am fìrean an aire do chùis nam
bochd; ach cha ghabh an t-ain-
gidh suim do eòlas a bhi aige oirre.
8 Bheir luchd-foch-aid baile ann an
ribe; ach pill-idh daoine glice fearg.
11 Cuir-idh am-ad-an an ceill 'inn-tinn
uile; ach cum-aidh duine glic a
17 stigh i gus an déigh sin. Cron-aich
do mhac, agus bheir e suaimh-neas
dhuit; seadh, bheir e sòlas do
t'anam.
22 Dùisg-idh duine fearg-ach aìmh-
reit, agus bith-idh fear na corr-uich
25 pailt ann an eus-aont-as. Bheir
eagal duine ribe leis; ach ge b'e
dh'earb-as as an Tigh-earna, bith-idh
e tèar-uinte.
5 Caib. XXX. *Tha* uile fhocal Dé
fìor-ghlan: *is* sgiath e dhoibh-san
6 a chuir-eas an dòigh ann. Na cuir-
sa ni air bith r'a bhriathr-aibh, air
eagal gu cron-aich e thu, agus gu
faigh-ear breug-ach thu.

7 Dà ni dh'iarr mi ort; na diùlt *iad*
8 dhomh mu'm faigh mi bàs. Dìomh-
an-as agus breug-an cuir fad uam; na
toir dhomh bochd-ainn no beart-as,
beath-aich mi le biadh a bhios
iom-chuidh air mo shon.
9 Air eagal gu'm bi mi làn, agus
gu'n àich-eadh mi *thu*, agus gu'n
abair mi, Cò e an Tigh-earna? no
gu'm bi mi bochd, agus gu'n goid
mi, agus gu'n toir mi ainm mo
Dhé an dìomh-an-as.
24 Tha ceithir nithe beaga air an
25 tal-amh, ach *tha* iad ro-ghlic: *Tha*
na seang-ain 'nam muinn-tir nach
'eil làidir, gi-dheadh ull-uich-idh iad
26 am biadh san t-sam-radh; *Tha*
na coin-ean-na 'nam muinn-tir nach
'eil neart-mhor, gi-dheadh tog-aidh
iadan tighean anns na creag-aibh;
27 Cha *'n'eil* rìgh aig na loc-ust-aibh,
gi-dheadh im-ich-idh iad a mach uile
28 'nam buìdhn-ibh; Gabh-aidh an

damh-an-all-uidh greim le a làmh-
aibh, agus *bith-idh* e ann an lùch-
airt-ibh nan rìgh.
10 Caib. XXXI. Cò gheibh bean
shubh-ailc-each? oir *tha* a luach gu
11 mòr os ceann chlach uasal. Earb-
aidh cridhe a fir aisde, agus cha bhi
12 feum aige air creich. Ioc-aidh i
maith dha, agus cha'n e olc, rè
13 uile làith-ean a beatha. Iarr-aidh i
olann agus lìon, agus oib-rich-idh i
gu toil-each le a làmh-aibh.
14 Tha i mar long-aibh nan ceann-
uiche, bheir i a biadh o *thìr* chèin.
15 Eiridh i mar an ceudna 'nuair is i
an oidhche a ta fath-ast ann, agus
bheir i lòn d'a teagh-lach, agus
cuibh-rionn d'a maighd-ean-aibh.
16 Meas-aidh i achadh, agus ceann-
aich-idh si e: le toradh a làmh
17 suidh-ich-idh i fion-lios. Crios-laich-
idh i a leas-raidh le neart, agus
18 neart-aich-idh si a gaird-eana. Moth-

aich-idh i gu *bheil* a ceann-àchd
maith: cha téid a coinn-eal as
san oidhche.
19 Cuir-idh i a làmh-an air an dealg-
an, agus gabh-aidh glacan a làmh
20 greim do'n chuig-eil. Fosg-laidh i
a glac do'n truagh-an, agus sìnidh
21 i a làmh-an do'n fheum-ach. Cha
'n'eil eagal oirre roimh 'n t-sneachda
air son a teagh-laich; oir *tha* a teagh-
lach uile eud-aichte le scar-laid.
22 Ni i dhi féin trusg-ain do obair
ghréis; *do* shìde agus *do* chorc-ur
tha a h-eud-ach.
23 Aithn-ich-ear anns na geat-aibh
a fear, an uair a shuidh-eas e maille
24 ri sean-air-ibh na tìre. Ni i lìon-
eud-ach grinn, agus reic-idh i, a-
gus bheir i crios-an do'n cheann-
25 uiche. Neart agus urram *is* eud-
ach dhi, agus ni i gaird-each-as san
26 àm ri teachd. Fosg-laidh i a beul

le glioc-as, agus *tha* lagh a' chaoimh-
neis air a teang-aidh.
27 Bheir i an aire do shligh-ibh a
teagh-laich, agus cha'n ith i aran an
28 dìomh-an-ais. Eiridh a clann, agus
beann-aich-idh iad i; a fear, agus
29 mol-aidh e i. Rinn mòran nigh-ean
gu subh-ailc-each, ach thug thusa
30 barr-achd orra uile. *Is* meallt-ach
deadh-ghean, agus *is* dìomh-ain
sgèimh; *ach* bean *air am bi* eagal
an Tigh-earna, is ise a mholar.
31 Thug-aibh dhì do thor-adh a làmh,
agus moladh a h-oibre féin anns na
geat-aibh i.

SALM.

1 CXIX. *Is* beann-aichte iadsan a
tha neo-lochd-ach san t-slighe, a
dh'im-ich-eas ann an lagh an Tigh-
2 earna. *Is* beann-aichte iadsan a
ghleidh-eas a theist-eis, *a* dh'iarr-as

e le'n uile chrìdhe. Mar an ceudna
cha dèan iad aing-idh-eachd: 'na
4 shligh-ibh im-ich-idh iad. Dh'àithn
thu t'òrd-uigh-ean a bhi air an
coimh-ead gu dì-chioll-ach.
5 O nach robh mo cheum-an-na air
an stiùr-adh, chum do reachd-an a
6 choimh-ead! An sin cha ghabh
mi nàire, 'nuair a bheir mi spéis
7 do t'àith-eant-aibh gu léir. Mol-aidh
mi thu le treibh-dhir-eas cridhe,
'nuair a dh'fhògh-lum-as mi breith-
8 ean-ais do cheart-ais. Coimh-id-idh
mi do reachda: O na tréig mi gu
tur!
33 Teag-aisg dhomh, a Thigh-earna,
slighe do reachda, agus gleidh-idh
34 mi i gu ruig a' chrìoch. Thoir
tuigse dhomh, agus gleidh-idh mi
do lagh; seadh, coìmh-id-idh mi e
35 le m'uile chridhe. Thoir orm triall
an céum t'àith-eanta; oir ann-ta-san
36 tha mo thlachd. Lùb mo chridhe

gu d' theist-eas-aibh, agus ni h-ann
gu sannt.
37 Tionnd-aidh mo shùil-ean o amh-
arc air dìomh-an-as; ann ad shligh-
38 ibh beoth-aich mi. Daing-nich
t'fhocal do t'òglach, air *am bheil*
39 t'eagal-sa. Cuir uam mo mhas-
ladh a's eagal leam; oir *tha* do
40 bhreith-ean-ais maith. Feuch, is
miannach leamsa do reachd-an:
a'd' cheart-as beoth-aich mi.
1 CXXXIII. Feuch, cia maith a-
gus cia tait-neach an nì, do bhràith-
ribh còmh-nuidh a ghabh-ail cuid-
2 eachd ann an aon-achd! Mar
dheadh ol-adh-ung-aidh air a'
cheann, a ruith sìos air an fheus-
aig, feus-aig Aaroin, a ruith sìos
3 air iomall a thrusg-ain; Mar dhealt
air Hermon, a thuit-eas air sléibh-
tibh Shioin: oir an sin dh'àithn
an Tigh-earn am beann-ach-adh,
beatha gu sìorr-uidh.

1 CXLV. Ard-aich-idh mi thu, mo
Dhia, mo Righ ; agus beann-aich-
idh mi t'ainm gu saogh-al nan
saogh-al. Gach latha beann-aich-idh
mi thu, agus mol-aidh mi t'ainm gu
3 saogh-al nan saogh-al. *Is* mòr an
Tigh-earn, agus *is* ro-air-idh e air
mol-adh, agus cha'n fheud-ar a
mhòr-achd a ranns-ach-adh.
4 Mol-aidh àl do àl do ghnìomh-ara,
agus cuir-idh iad an céill t'oibre
5 Cumh-achd-ach. Air urram glòire
do mhòr-achd agus air t'oib-ribh
6 iong-ant-ach labh-raidh mi. Agus
labh-raidh *daoine* air neart do bhearta
uamh-as-ach ; agus aith-ris-idh mise
7 do mhòr-achd. Cuir-idh iad an
céill gu pailt cuimhne do mhaith-
eis mhòir, agus àrd-mhol-aidh iad
t'fhìr-eant-achd.
8 *Is* gràs-mhor agus truac-anta an
Tigh-earna ; mall chum feirge, a-
9 gus pailt ann an tròc-air. *Is* maith

an Tigh-earna do na h-uile, agus
tha a chaomh-thròc-air-ean os ceann
10 'oibre uile. Mol-aidh t'oibre gu
léir thu a Thigh-earna; agus beann-
aich-idh do naoimh thu.
11 Air glòir do rìogh-achd labhr-aidh
iad, agus cuir-idh iad an céill do
12 chumh-achd: Chum a bhearta
iong-ant-ach a dhean-amh aith-nichte
do chloinn nan daoine, agus glòir
13 mòr-al-achd a rìogh-achd. *Is* rìogh-
achd shìorr-uidh do rìogh-achd-sa;
agus *mair-idh* t'uachd-ar-an-achd
air feadh nan uile ghin-eal-aich.
14 [Tha an Tigh-earna fìr-inn-each
'na uile bhriathr-aibh, agus naomh
15 'na uile ghnìomh-ar-aibh.] Cum-aidh
an Tigh-earna suas iad-san uile a
tha tuit-eam, agus tog-aidh e 'n àird
iad-san uile a tha air crom-adh sìos.
16 Tha sùil-ean nan uile a' feith-eamh
ort, agus bheir thu dhoìbh am
17 biadh 'na thràth. Tha thu fosg-ladh

do làimh, agus a' sàs-ach-adh miann
gach ni beò.
18 *Tha*'n Tigh-earna ceart 'na uile
shligh-ibh, agus naomh 'na uile
19 ghnìomh-ar-aibh. *Is* dlùth an
Tigh-earna dhoibh-san uile a ghairm-
20 eas air am fìrinn. Còimh-lion-aidh
e miann na droinge d'an eagal e;
agus éisd-idh e r'an glaodh, agus
21 saor-aidh e iad. Gleidh-idh an
Tigh-earn iadsan uile a ghràdh-aich-
eas e; ach sgrios-aidh e na h-aing-idh
22 gu léir. Air cliù an Tigh-earna
labhr-aidh mo bheul: agus beann-
aich-idh gach feoil 'ainm naomha-
san gu saogh-al nan saogh-al.

ECLESIASTES.

CAIB. XII. Cuìmh-nich a nis do
Chruith-fhear ann an làith-ibh t'òige,
mu'n tig na droch làith-ean, agus
an druid na bliadhn-acha *riut*, anns

an abair thu, Cha 'n'eil tlachd agam
2 annta. Mu'n dorch-aich-ear a' ghrian,
agus an solus, agus a' gheal-ach, a-
gus na reult-an, agus am pill na
3 neoil an déigh an uisge: Anns an
latha san crioth-nuich luchd-gleidh-
idh an tighe, agus an crom na daoine
làidir iad féin, agus an sguir an
luchd-bleath, a chionn gu bheil iad
tearc, agus an dorch-aich-ear an
drèam a sheall-as a mach air na
h-uinn-eag-aibh;
4 Agus an dùin-ear na dors-an
anns na sràid-ibh, an uair a bhios
fuaim na bleith ìosal, agus a
dh'éireas e suas aig guth an eoin,
agus a dh'ìs-lich-ear uile nigh-ean-
5 an a' chiùil; Mar an ceudna
'*nuair* a bhios eagal orra roimh ni
àrd, agus *a bhios* uamh-as-an anns
an t-slighe, agus a bhios a' chraobh
àlmoin fuidh bhlàth, agus a bhios
an leum-nach-uaine 'na eall-aich, a-

gus a theirg-eas miann; a chionn
gu bheil an duine a' triall d'a
chòmh-nuidh bhuan, agus gu bheil
an luchd-cumh-aidh a' dol mu'n
cuairt sna sràid-ibh.
6 Mum fuasg-ail-ear an còrd airgid,
agus am bruth-ar an copan òir, agus
am bris-ear a' chuinn-eag aig an tob-
ar, agus am bris-ear an roth aig an
7 t-soith-each-cum-ail. An sin pill-idh
an dus-lach chum na talmh-ainn
mar a bhà e; agus pillidh an spior-
ad chum Dhé, a thug uaith e.
8 Dìomh-an-as nan dìomh-an-as! ars'
an sear-mon-uiche: *is* dìomh-an-as na
h-uile nithe.
9 Agus os-bàrr, do bhrìgh gu'n robh
an sear-mon-uiche glic, theag-aisg e
'n còmhnuidh eòlas do'n t-sluagh; a-
gus thug e dèadh aire, agus shir e
mach, agus dheas-aich e mòran
10 ghnàth-fhocal. Dh'iarr an sear-
mon-uiche briath-ra tait-neach fhaot-

ainn : agus *bha* an nì a sgrìobh-adh
11 ceart, briathra na fìr-inn. *Tha*
briathra nan daoine glice mar
bhior-aibh, agus mar thàirng-ibh
air an sparr-adh *le* uachd-ar-an-aibh
choimh-thion-al, *a* thug-adh le aon
aodh-aire.
12 Agus tuill-eadh, leo so, a mhic
gabh rabh-adh : air mòran leabh-
raich-ean a dhean-amh cha *'n'eil*
crìoch, agus *tha* mòran leugh-aidh
'na sgìos do'n fheoil. Cluinn-eam-
13 aid brìgh na chaidh ràdh uile :
Biodh eagal Dé ort, agus gléidh
'àith-eant-an ; oir *is* e so *dleasd-*
14 *anas* iomlan an duine. Oir bheir
Dia gach obair chum breith-ean-ais,
maille ris gach ni dìomh-air, ma'*s*
maith, no ma'*s* olc e.

MALACHI.

CAIB. IV. Oir feuch tha 'n latha
a' teachd, a loisg-eas mar àmh-uinn ;

agus bithidh na h-uaibh-reich uile,
seadh gach neach a ta ri aing-idh-
eachd, mar as-bhuain ; agus loisg-
idh an latha ta teachd suas iad, deir
Tigh-earn nan sluagh ; oir cha 'n
2 fhàg e bun no bàrr dhiubh. Ach
dhuibh-sa air am bheil eagal
m' ainm-sa éiridh Grian na fìr-eant-
achd-le slàinte 'na sgiath-aibh ; agus
theid sibh a mach, agus fàs-aidh sibh
3 suas mar laoigh bhiadhta. Agus
salt-raidh sibh sìos na h-aing-idh ;
oir bithidh iad mar luaithre fo bhonn-
aibh 'ur cos, anns an latha san dean
mise *so,* deir Tigh-earna nan sluagh.
4 Cuimh-nich-ibh-sa lagh Mhaois
m' òglaich, a dh' àithn mise dha ann
an Hòreb, air son Israeil uile,
eadh-on na reachd-an agus na breith-
5 ean-ais. Feuch cuir-idh mise do 'r
n-ionns-uidh Eliah am fàidh, roimh
theachd latha mhòir agus uamh-asa-
6 ich an Tigh-earna. Agus tionnd-

aidh-idh esan cridhe nan aith-rich-ean a chum na cloinne, agus cridhe na cloinne chum an aith-rich-ean, eagal gu 'n tig mise, agus gu 'm buail mi am fear-ann le léir-sgrios.

Tha na h-Aith-eant-an, agus Urnuigh an Tigh-earn, air an cur sìos an so, a chum 's gun iunn-saich-eadh an sgoil-eir iad le chuimhne.

NA DEICH AITHEANTAN.

ECSODUS XX.

Labh-air Dia na briathra so uile, ag ràdh, Is mise an Tigh-earna do Dhia, a thug a mach thu à tìr na h-Eiphit, à tigh na daorsa.

I. Na biodh dée sam bith eile agad a'm' làthair-sa.

II. Na dean dhuit féin dealbh snaidhte, no coslas sam bith a dh'aon ni, a ta sna nèamh-aibh shuas, no air

an talamh shìos no sna h-uisg-each-aibh fuidh'n talamh. Na crom thu féin sìos doibh, agus na dean seirbh-is doibh : oir mise an Tigh-earna do Dhia, is Dìa eud-mhor mi, a' leant-uinn aing-idh-eachd nan aithriche air a' chloinn, air an treas agus air a' cheath-ramh gin-eal-ach dhiubh-san a dh'fhuath-aich-eas mi, agus a nochd-adh tròcair do mhìlt-ibh dhiubh-san a ghràdh-aich-eas mi, agus a choimh-id-eas m'àith-eant-an.

III. Na tabh-air ainm an Tigh-earna do Dhé an dìomh-an-as : oir cha mheas an Tigh-earna neo-chiont-ach esan a bheir 'ainm an dìomh-an-as.

IV. Cuimhn-ich latha na sàbaid a naomh-ach-adh. Sè làith-ean saoth-raich-idh tu, agus ni thu t'obair uile. Ach air an t-seachd-amh latha tha sàbaid an Tigh-earna do Dhé ; air an latha sin na dean obair sam bith, thu féin, no do mhac, no do nigh-ean, d'òg-lach, no

do bhan-og-lach, no d'ainmh-idh, no do choig-reach a ta 'n taobh a stigh do d' gheat-aibh; oir ann an sè làith-ibh rinn an Tigh-earna na nèamh-an agus an talamh, an fhairge, agus gach ni a ta annta; agus ghabh e fois air an t-seachd-amh latha; air an aobhar sin bheann-aich an Tigh-earna latha na sàb-aid, agus naomh-aich se e.

V. Thabh-air onoir do t'athair, agus do d' mhàth-air, a chum as gu'm bi do làith-ean buan air an fhear-ann a tha'n Tigh-earna do Dhia a' toirt dhuit.

VI. Na dean mort-adh.

VII. Na dean adh-alt-rann-as.

VIII. Na dean gad-uigh-eachd.

IX. Na tabh-air fian-uis bhréige an agh-aidh do choimh-ears-naich.

X. Na sannt-aich tigh do choimh-ears-naich; na sannt-aich bean do choimh-ears-naich, no 'òg-lach, no 'bhan-og-lach, no 'dhamh, no 'asal, no aon ni a's le do choimh-ears-nach.

URNUIGH AN TIGHEARNA.

MAT. VI.

Ar n-Athair a ta air nèamh. Gu naomh-aichear t'ainm. Gu tigeadh do rìoghachd. Gu deanar do thoil air thalamh, mar a nìthear air nèamh. Tabhair dhuinn an diugh ar n-aran làthail. Agus maith dhuinn ar fiacha, mar a mhaitheamaid d'ar luchd-fiacha. Agus na leig sinn am buaireadh, ach saor sinn o olc: Oir is leatsa an rìoghachd agus an cumhachd, agus a' ghlòir, gu siorruidh. *Amen.*

A' CHRIOCH.

Clo-bhuailte le Seumas Walker.

